

Tôa đđ này phng theo lli th Nguyēn Chí Thiēn, và rđ thích hđp. Nhân vđ đđng nđm trong đđáy mđ là Triều u Tô Duyệt ng (Zhao Ziyang). Và tiēng vng đđng vang lên là nhēng lli nói trong năm sau cùng cđ đđi ông đđđ c ghi âm sau 16 năm bđ quđ n thúc tđi gia, nay xuđ t bđ n thành sách. Đđđ đđng buđ n cho mđi ngđđi Trung Hoa là bđ n đđ ch bđ ng tiēng Anh (Prisoner of State, Tđ Nhân cđ đđ Nhà Nđđ c) đđđ c xuđ t bđ n trđđ c, trong khi nguyên bđ n bđ ng Trung vđ n chđ đđ in ra. Riêng đđđ đđ này cũng chđ ng tđ đđi sđ ng tình thđ n cđ đđ quđ c gia vđi hđ n mđ tđ đđn và hđ n bđ n ngàn năm vđn hiđ n nay vđ n còn u ám vì thiđ u tđ đđ xuđ t bđ n.

Hai mđđđi cuđ n bđng thu lli tđ sđ cđ đđ Triều u Tô Duyệt ng đđ đđđ c các đđng chí cđ đđ ông lēn đđ đđ ra ngoài đđ phiên tđ, đđ n nay in thành sách. Ngđđđi tđng là cánh tay mđ t cđ đđ Triều u Tô Duyệt ng, ông Bao Đđng (Bao Tong) nhđ n xét rđng viđ c in bđ n tiēng Anh cuđ n sách ngay bây giđ đđ đđ luđ n thđ giđđi chú ý, khiđ n cho đđng Cđng Sđn Trung Quđ c không thđ phđ nhđ n sđ có mđ t cđ đđ cuđ n tđ sđ này, và không thđ cđ m đđđn và xóa bđ nó mđđ đđđ c. Ông Bao Đđng là ngđđđi tìm cách đđ đđ cuđ n sách này ra ánh sáng. Ngoài ra, chúng ta cũng biđ t viđ c xuđ t bđ n cuđ n tđ sđ trong thđi gian này cũng là đđ đđ mđ t bđđ c trđđ c ngày 4 Thđng Sáu, đđng 20 năm sau cuđ c tàn sát đđ Thiên An Môn mà ông Triều u Tô Duyệt ng đđ phđ n đđđi, mà vì thđ ông mđ t chđ c tđng bí thđ đđng Cđng Sđn. Nhēng tiēng vng tđ đđáy mđ đđđ c cđ t lēn chđ trong 3 tuđ n lđ trđđ c ngày “Lđ c Tđ” này chính là đđ nêu lli vđ n đđ lđ ch sđ vđ vđ án Thiên An Môn, mà nhiđ u gia đđnh cđ đđ các sinh viên đđ chđ t vđ n kêu gđđ đđng Cđng Sđn Trung Quđ c xét lli.

Trong các lli tđ sđ, Triều u Tô Duyệt ng lēn án quyđ t đđ nh đđ đđ quân đđđi tđđi Thiên An Môn bđ n giđ t các sinh viên là mđ t hành đđng bđ t hđp pháp. Đđng lđ quyđ t đđ nh này phđđ đđđ c Bđ Chính Trđ đđng Cđng Sđn thđ o luđ n và biđ u quyđ t, nhēng Đđng Tiđ u Bình đđ chuyên quyđ n ra lđ nh đđđ u quân vđđi tđ cách chđ tđ ch Quân đđ y Trung đđđng, vđđi sđ đđng lđđ cđ đđ Thđ Tđđng Lý Bđng. Theo Triều u Tô Duyệt ng chính Lý Bđng là ngđđđi đđng hđ n vđ phđ đđ trđđng tàn bđ o và thúc đđđ y Đđng Tiđ u Bình đđđi tđđi quyđ t đđ nh giđ t ngđđđi đđđ.

Triều u Tô Duyệt ng kđ rđng ông phđđi yêu cđ đđđ c gđp Đđng Tiđ u Bình, và khi đđđ c đđ đđđi dinh cđ cđ đđ ông này thì thđ y các lđnh tđ khác trong Ban Thđđng Vđ Bđ Chính Trđ đđđ có mđ t đđ đđđ đđng hđ quyđ t đđ nh đđn áp. Nhēng Triều u Tô Duyệt ng nhđ n mđ nh rđng không hđ có mđ t cuđ c biđ u quyđ t nào trong Bđ Chính Trđ cho phép ban hành tình trđng thiđ t quân luđ t, và hành đđng đđđ hoàn toàn không hđp pháp, theo chính pháp luđ t cđ đđ Trung Quđ c trong thđi gian đđđ.

Trong suđ t thđi gian Thđng Năm năm 1989 khi các sinh viên đđng biđ u tình, Triều u Tô Duyệt ng luôn luôn chđ trđđng phđđi nói chuyđ n vđđi đđđi đđđ n cđ đđ các sinh viên đđ đđđ đđng vđđi nguyđ n vđng cđ đđ ngđđđi ngđđđi biđ u tình, gđm các sinh viên, công nhân và giđđi trí thđ c trđ đđ Bđ c Kinh, đđ đđđ c

thanh niên toàn quc ụng h. Theo ông, các lãnh tđ sinh viên không mý ng i tđ ý ch ụng l i sđ lãnh đ o cđ a đ ụng C ụng Sđ n mà hđ chđ yêu cđ u đ ụng ch ụng tham nh ụng, đđ c biđ t là nh ụng đđ c quyđ n đđ c l i cđ a đđm “con ông cháu cha” thuđ c giđ i thđ ng trđ trong đđ ng.

Nh ụng đđ i vđ i nh ụng ngđ i không quá quan tâm đđ n biđ n cđ lđ ch sđ Thiên An Môn mà chđ muđ n tìm hiđ u vđ công viđ c cđ i tđ kinh tđ và chính trđ đ Trung Quđ c, thì cuđ n sách cđ a Triều u Tô Duyệt ng cũng cho chúng ta biđ t nhiđ u đđ u mđ i.

Mđ t đđ u Triều u Tô Duyệt ng đđ vđ ch ra là ý kiđ n thay đđ i hđ thđ ng kinh tđ đđ c quyđ n cđ a đ ụng C ụng Sđ n không phđ i do Đ ụng Tiđ u Bình xđ đ ụng xuđ t mà do chính nh ụng kinh nghiđ m thđ c tđ mà Triều u Tô Duyệt ng đđ thành công khi thi hành nh ụng cđ i cách đ các tđ nh. Đđ c l i tiđ u sđ cđ a ông, chúng ta thđ y có thđ tin đ l i quđ quyđ t này, và thđ y Đ ụng Tiđ u Bình vđ n theo thđi cđ a các lãnh tđ C ụng Sđ n đđ c tài, là cđ đ p công cđ a nh ụng ngđ i thuđ c cđ p.

Triều u Tô Duyệt ng sinh năm 1919 đ Hà Nam, cũng là con mđ t đđ a chđ nhđ Đ ụng Tiđ u Bình. Gia nhđ p đ ụng C ụng Sđ n tđ năm 19 tuđ i, ông làm cán bđ huyđ n đ y thi hành cđ i cách ruđ ng đđ t đ các tđ nh miđ n Trung Trung Quđ c trong thđ i gian kháng Nhđ t và nđ i chiđ n vđ i Quđ c Dân Đ ụng. Sau khi C ụng Sđ n chiđ m đđ đđ c chính quyđ n năm 1949, Triều u Tô Duyệt ng tiđ p tđ c nhđ ng hođ t đ ụng vđ nông thôn đ các tđ nh miđ n Nam Trung Quđ c, năm 1955 đđ đ c bđ u vào ban lãnh đđ o tđ nh Quđ ng Đông, mđ t tđ nh rđ ng lđ n và sđ n sinh nhiđ u ngđ i có tinh thđ n cách mđ ng trong nđ đ Trung Hoa. Năm 1965, ông làm bí thđ thđ nhđ t cđ a tđ nh Quđ ng Đông, cho tđ i khi bđ phđ truđ t trong cuđ c Cách Mđ ng Văn Hóa; nhđ ng tđ i năm 1972 ông lđ i trđ vđ tđ nh này rđ i hai năm sau đđ đ c lên làm tđ ng bí thđ trđ lđ i. Trong thđ i gian đđ u lãnh đđ o tđ nh Quđ ng Đông, Triều u Tô Duyệt ng đđ thí nghiđ m nhđ ng cđ i tđ vđ kinh tđ đđ u tiên đ nđ đ Trung Hoa, cho phép chđ búa đ thôn quê đđ đ c hođ t đ ụng và cho nông dân đđ đ c cđ y cđ y nhđ ng thđ a ruđ ng tđ cđ a hđ. Trong thđ i gian Cách Mđ ng Văn Hóa, Triều u Tô Duyệt ng đđ bđ đđ a đi làm đ các nhà máy đđ “cđ i tđ o bđ ng lao đđ ng” cũng giđ ng nhđ Đ ụng Tiđ u Bình.

Năm 1976, Triều u Tô Duyệt ng đđ đđ c đđ a vđ làm bí thđ thđ nhđ t cđ a tđ nh Tô Xuyên, tđ nh đông dân nhđ t Trung Quđ c lúc đđ, vđ i 100 triđ u dân, và cũng là quê hđ đ ng cđ a Đ ụng Tiđ u Bình. Chính tđ i tđ nh này, Triều u Tô Duyệt ng đđ cho thđ hđ thđ ng “khoán sđ n” cho nông dân chđ u trách nhiđ m vđ mđ nh đđ t mà hđ trđ ng trđ t, thay vì chđ theo chđ tiêu cđ a công xã nhân dân. Cuđ c cđ i tđ táo bđ o này đđ nâng sđ n năng nông phđ m cđ a toàn tđ nh. Chính thành tích này đđ khiđ n Đ ụng Tiđ u Bình chú ý tđ i và nâng Triều u Tô Duyệt ng lên làm đ y viên đđ khuyđ t Bđ Chính Trđ vào năm 1977, và hai năm sau thành đ y viên chính thđ c, mđ t cuđ c thăng quan tiđ n chđ c rđ t nhanh. Sang năm 1978 Đ ụng Tiđ u Bình bđ t đđ u cho áp đ ụng mđ t sđ chính sách thay đđ i nđ n kinh tđ “xã hđ i chđ nghĩa.” Năm 1980 Triều u Tô Duyệt ng đđ đđ c phong làm phó thđ tđ đ ng, rđ i mđ y tháng sau lên làm thđ tđ đ ng Trung Quđ c. Năm 1984 ông đi thăm nhiđ u quđ c gia, trong đđ có nđ đ Mđ. Năm 1987

Triệu u Tào Dĩnh ng đợc làm tở ng bí thợ đợng Cợng Sợn Trung Quợc thay Hợ Diợ u Bang, nhợ ng hai năm sau thì ông mợ t chợc vì muợ n đi xa hợ n trong viợc cợ i tở chính trợ .

Vợ cuợc tàn sát Thiên An Môn, Triệu u Tào Dĩnh ng nói, “Tôi tở nhợ , dù bợ t cợ cái gì xợ y ra, tôi không thợ nào là ngợ i tở ng bí thợ ra lợ nh cho quân đợ i đàn áp sinh viên... Đêm mừng Ba Tháng Sáu, tôi ngợ i trong sân sau vợ i gia đình, nghe thợ y tiợ ng súng nổ . Mợ t thợ m kợ ch làm cợ thợ giợ i bợ sợ c đã không tránh đợc, giợ này đang điợ n ra.”

Đợng Tiợ u Bình vợ n đợc coi là ngợ i xợ ng xuợ t cuợc “cợ i tở” xóa bợ kinh tở Cợng Sợn ở Trung Quợc. Nhợ ng nay Triệu u Tào Dĩnh ng nói thợ ng chính ông là ngợ i đi tiên phong trong cuợc cách mợ ng đó. Không nhợ ng ông đã xóa bợ các công xã nhân dân cợ a Mao Trợ ch Đông trợ c tiên, ông cũng là ngợ i khuyên Đợng Tiợ u Bình thành lợ p nhợ ng khu kinh tở đợc biợ t chuyên sợ n xuợ t đợ xuợ t cợ ng, mợ t mô thợ c đã đợc áp đợ ng ở Đạ i Loan trợ c đó. Trong lợ i giợ i thiợ u cuợ n Tờ Nhân cợ a Nhà Nợ c, Roderick MacFarquhar nhợ n xét rợ ng: “Đợc nhợ ng lợ i tở sợ chân thợ t và không chút khoe khoang cợ a ông, chúng ta thợ y chính ông chợ không phợ i Đợ ng là kiợ n trúc sợ cợ a cuợc cợ i tở . Đợ ng không đợ a ra nhợ ng tở tợ ng mợ i, chính Triệu u là ngợ i đợ a ra.” Trên mợ t chính trợ , cuợ n sách cho thợ y Triệu u Tào Dĩnh ng đã thay đợ i tở tợ ng tở nhợ ng ngày ông làm tở ng bí thợ đợ ng cho tợ i ngày ông qua đợ i năm 2005.

Khi còn lãnh đợ o đợ ng Cợng Sợn Trung Quợc, Triệu u Tào Dĩnh ng vợ n chợ trợ ng nợ c ông không thợ theo chợ đợ đa đợ ng. Nhợ ng khi suy nghĩ trong thợ i gian bợ quợ n thúc, ông đã nhợ n ra rợ ng công cuợc cợ i tở kinh tở chợ thành công nợ u nhợ ng ngợ i cai trợ phợ i có chợ c trách (accountability), ngợ i dân phợ i đợc tở do tở chợ c hợ i hợ p, và hợ thợ ng tở pháp phợ i đợc lợ p vợ i đợ ng cợ m quyợ n. Ông nói là, “Chính hợ thợ ng dân chợ đợ i nghợ đã chợ ng tở có sợ c sợ ng mợ nh nhợ t. Nợ u chúng ta không tiợ n tợ i trên mợ c tiêu này thì không thợ nào giợ i quyợ t đợc nhợ ng hiợ n tợ ng bợ t bình thợ ng trong nợ n kinh tở thợ trợ ng ở Trung Quợc.”

Trái vợ i Đợ ng Tiợ u Bình là ngợ i mà ông mô tở là hoàn toàn tin tợ ng vào chợ đợ đợc tài cợ a đợ ng Cợng Sợn, Triệu u Tào Dĩnh ng chợ trợ ng ngợ c lợ i là phợ i giợ m bợ t sợ tợ p trung quyợ n hành trong tay mợ t đợ ng. Ông viợ t: “Nợ u mợ t đợ ng chính trợ mà quyợ n lợ c không bợ ai giám sát, thợ nào nó cũng sinh ra các quan chợ c tham nhợ ng.” Nhợ ng lợ i nói phợ i rợ t giợ n đợ đó đã bợ giợ i lãnh đợ o ở Trung Nam Hợ i bợ qua! Cuợ n sách gợ m 30 giợ nói chuyợ n cợ a Triệu u Tào Dĩnh ng sợ ghi danh ông trong lợ ch sợ Trung Quợc. Mợ t ngợ i đã chợ t vợ n cợ t đợc tiợ ng nói tở đầy mợ , nhợ các đợ ng chí nhợ Bao Đợ ng tở n tâm tở n lợ c bợ o vợ tiợ ng thợ m cợ a ông.

Hiợ n nay đợ ng Cợng Sợn Viợ t Nam đang theo chợ nghĩa Đợ ng Tiợ u Bình, ngợ i mà trong nhợ ng

Triệu u TĐ DĐ ng: TiĐ ng vĐ ng tĐ đáy mĐ

TĐ#225;c GiĐ#7843;: Ngô Nhân DĐ ng

ChĐ#250;a NhĐ#7853;t, 17 ThĐ#225;ng 5 NĐ#259;m 2009 07:50

năm 1979 - 80 bĐ máy tuyên truyĐ nĐ trong nĐĐ c vĐ n gĐ i tên là ĐĐ ng LĐ u Manh.

Theo LĐ u Manh có ĐĐ i cho riêng mình và gia đình mình. NhĐ ng nĐ u biĐ t thuĐ n theo ĐĐ phĐ i thì sĐ tránh đĐĐ c tiĐ ng xĐ u ngàn năm.